

Q. 10.
DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS,
De
DISTINCTIO-
NE BONORUM,

AD CONSTIT. ELECT. SAX. 14. PART. 3.

Quam

Divina favente Gratia,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSLÆ ET ELECTORATUS BRAN-
DENBURGICI HEREDE, ETC. ETC.

Ex Decreto & autoritate Magnifici Jctor. Ordinis
in Alma Viadrina,
PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

Jcto longe celeberrimo,
August. & Potentiss. Regis Borussiae Consiliario Intimo,
Facult. Juridicæ Ordin. & Antecessore Primario,
Dn. Fautore ac Studiorum suorum Promotore per omnem ætatem submissa
devotione colendo,

Pro summis in utroque Jure Honoribus ac Privilegiis Doctora-
libus ritè consequendis

Publico Examine & Censuræ placidæ

Ad d. Januar. Horis ante- & Pomeridianis An. 1708.

Ventilandam submittit

JACOBUS VOSS, Hamburgensis.

Francofurti ad Viadrum, Anno 1708.

210

DISSERTATIO JURIDICA IN ACADEMIA

DE

DISTINCTIO NE BONORUM

AD CONSULT. ELECT. SAC. IN PART. 2.
QUAM

DIVINA FACULT. GRATIS
RECTORI MAGNIFICENTISSIMO
SACR. SAC. PRINC. AC DOMINO

DN

FRIDERICO WILHELMO
REGNI BORUSIAE ET ELECTORATUS BRAN-

DEMBURGICI HEREDI, SIVE ET
EX DECRETO SACR. SAC. MAGNIFICENTISS. ORDINIS

IN HON. PRAESIDI
PRAESIDI

DN. HENRICO COCCOJO

IN ACADEMIA
AUGUST. SEPTENTRIONIS REGIS BORUSIAE & CONSISTENTIS
SACR. SAC. MAGNIFICENTISS. ORDINIS & ACADEMIAE
DN. PRAESIDI AC SACR. SAC. MAGNIFICENTISS. ORDINIS

PRO SENECTUTE IN ORDINE JURE HONORABILIS AC PRIVILEGIIS DOCTORUM

IN ACADEMIA
PRAESIDI & CENSURAE PRAESIDI
AD A. JURE HONORABILIS AC PRIVILEGIIS DOCTORUM
VIRI DOCTISSIMI

JACOBUS VOSS, Hamburgensis.

Præfatus ad Vindob. Anno 1708.

Disputationis Inauguralis
De
Distinctione Bonorum,

CAPUT I.

De Bonis in genere, eorumque ab hereditate differentiis.

SUMMARIA.

1. **B**ona intelliguntur qua deducto ere alieno supersunt.
2. Quando appellatione Bonorum as alienum contineatur.
3. Hereditatis appellatione continetur as alienum eoque sensu illa perpetuo a bonis distinguitur.
4. Notantur DD. qui docent, cum fiscus ad as alienum tenetur, illud voce Bonorum contineri; cum e contrario ideo teneatur quia non continetur.
5. Recensentur effectus insigniores ejus discriminis I. Fiscus non succedit ut heres, sed ut Dominus bonorum; nec representat personam defuncti.
6. Hinc II. Fiscus venditis bonis non amplius tenetur: secus ac Heres.
7. Hinc III. nec ille nec emtor tenentur ultra vires hereditarias; secus ac heres.
8. Nec aliud est bonis confiscatis, quam bonis vacantibus, contra DD. plurimos,

A 2

9. Quo-

- * (4) *
9. Quomodo tamen effectu consentiant. 10. Bonis vacantibus legata & fidei commissa non debentur; confiscatis: debentur, ubi & exceptio & regula generalis. 11. Quid si confiscatio ex delicto defuncti facta? Distinguitur varie, SS. seqq. 12. Quid in bonis post publicationem quaesitis. 13. Quid si sententia post mortem lata. 14. Hinc IV. deciditur, quando legitima bonorum, & quando	hereditatis portio sit. 15. Reselluntur qui putant, parum interesse; & exponuntur insignioris differentiae ratione eris alieni & transactionum. 16. 2. Ratione actionum. 17. 3. Ratione juris accrescendi. 18. 4. Ratione Periculi. 19. Effectus V. legata parte bonorum, vel parte Hereditatis, quid intersit. 20. Causa stipulationum inter heredem & legatarium partiarium.

I.

Bonorum amplissima appellatio est, nihilque jurium excludit nisi onera: & non res modo, sed & actiones earumque causas & ambitum. concludit. l. 21. l. 49. l. 91. ff. de Verb. Signific. l. 37. ff. de Usufr. leg. Veteri enim non tam derivationum quam allusionum more, quæ nec JCtis infrequentes adeo sunt, l. 15. §. 4. ff. de Injur. l. 2. §. 2. ff. de Reb. cred. l. 1. princ. ff. de Novat. l. 1. princip. ff. de adq. vel am. poss. l. 3. ff. Damn. infect. l. 35. §. 1. ff. de Mort. causa don. l. 1. princ. ff. de Furt. bona dicitur quali quæ beant, hoc est beatos faciunt, l. 49. ff. de Verb. Signif. id est, divites: ut apud Senec. Controv.

* (5) *

Controv. 3. Insolens malum est beata Uxor: unde in d. l. 49. dicitur, beare est prodesse. Proprie igitur non sunt bona nec ita dici possunt, quæ plus incommodi quam commodi habent. l. 83. ff. de Reg. jur.

II.

Verum tamen aliquando voce bonorum ipsum æs alienum quoque comprehenditur, scil. in Bonorum possessione Pratoria, quæ iisdem cum hereditate finibus continetur, eisdemque effectus habet. *L. 119. 138. l. 208. ff. de Verb. Signif. l. 3. §. 2. ff. de Bonor. poss. l. 117. ff. de Reg. Jur.* Et hæc videtur esse bonorum significatio civilis, de qua in *d. l. 49. ff. de Reg. Jur.* In ea enim materia Prætor, reverentia Juris civilis & quasi per imminutionem, uti dominum, quem ipse constituit, *possessorem*, ut in causa damni infecti ex secundo Decreto: *l. 15. §. 15. 21. 22. 33. l. 44. §. fin. ff. de Damn. infect. l. c. Princ. ff. de Fund. dot. & in l. 15. ff. Qui satisdar. cog. l. 8. ff. de Verb. Signif.* ita hereditatem, quam ipse fingit, *bona* appellat.

III.

Naturali igitur sensu bona non intelliguntur nisi deducto ære alieno. *l. 30. §. 1. ff. de Verb. Signif. l. 72. princ. ff. de Jur. dot. l. 2. §. 1. ff. de Collat. bonor. l. 2. ff. de Jur. Fisc. l. fin. §. 4. C. de bon. qua lib.* Et in eo perpetuo ab invicem discernuntur bona & hereditas, quæ es alienum, & ut bonorum appellatio omnium commodorum, ita hæc omnium jurium, comprehensis quoque oneribus, complexum & universitatem significat. *l. 81. ff. de legat. 3. l. 10. ff. ad SCt. Treb.*

IV.

Neque sibi constant, sed à juris ratione nimium aberrant qui in aliis pluribus causis, scil. in specie *l. 30. §. 1. ff.*

Ad Sci. Trebell. l. 1. C. de Her. act. Vend. l. 9. ff. de Sci. Silan. l. 41. ff. de Jur. Fisc. appellatione bonorum æs alienum comprehendit autumant, inter quos est Wissenb. ad l. 39. n. 7. ff. de verb. Signif. Nihil enim est quod efficacius & evidentius ex ipsis his locis refelli possit. Fiscus enim, qui in bona vacantia jure summæ vel subalternæ potestatis succedit, tenetur inde æs alienum solvere, non quia illud appellatione bonorum continetur; sed è contrario, quia iis non continetur; adeoque à bonis separandum & creditoribus præstandum est.

V.

Plurimum autem sanè interest, fiscus ut heres an ut Dominus succedat, pluresque alii hinc ducuntur effectus insignes. Primum enim, etsi fiscus succedens in bona vacantia æs alienum creditoribus solvere teneatur, non tamen id præstat ut heres, sed ut possessor bonorum à quibus id segregandum est. Heres enim adeundo, negotium cum defuncto gessisse videtur, §. 10. de Test. Ordin. eoque facto defuncti voluntatem agnoscit atque omnia onera hereditaria suscipit: l. 3. §. fin. l. 4. ff. Quib. ex caus. in poss. ille igitur adit hereditatem defuncti quasi sibi delatam in momento mortis, & repræsentat personam defuncti; eademque cum ipso persona habetur. Fiscus vero jure dominii occupat bona, quæ deserunt esse defuncti, & non habent heredem qui defunctum repræsentet. Ille igitur nihil cum defuncto agere videtur, nec repræsentat defunctum; sed jure proprio acquirit bona, quæ heredi carent, & fisco adeo apperta sunt. Heres igitur æs alienum præstat in solidum, ex persona defuncti quem repræsentat; fiscus verò tantum ut possessor totius patrimonii, eoque & æris quod aliis inde debetur.

VI.

* (7) *

VI.

Hinc porro est quod fiscus venditis bonis non amplius teneatur, sed emtor; *l. 1. C. Her. vel act. vend. l. 41. ff. de Jur. Fisc.* quia desit esse possessor, quo solo nomine tenebatur. *S. s. sup. cum e contrario heres teneatur esse hereditatem vendidit: l. 2. C. de Hered. vend. l. 2. C. de Legat. quia semel heres factus manet obligatus ex facto aditionis. S. 4. de Obligat. qua quasi ex Contr. l. 5. S. 2. ff. de Oblig. & act.*

VII.

Hinc tertio nec fiscus ipse, nec emptor ipsius tenentur ultra vires patrimonii: idque eadem ratione, quia ultra nihil possident; nec ob aliam causam tenentur quam quia possident patrimonium cui æs alienum inhæret. Eo ergo exhausto nihil debetur: idque firmatur per *l. 1. S. 1. ff. de Jur. Fisc. l. 8. S. 1. ff. Qui test. facere possunt. l. 51. S. ult. ff. de Fidejuss. & communi sententia receptum est. Jul. Clar. S. fin. Quæst. 78. n. 30.*

VIII.

Aliud vulgo statuunt cum fiscus ex publicatione bonorum succedit, & tum eum ut heredem succedere volunt. *Jul. Clar. d. Q. 78. n. 29.* ubi glossam allegat ad *l. 3. S. 4. ff. de Jur. Fisc.* quæ tamen ita sentire non videtur, & omnino id erroneum est. Neque enim vel ex leg. 12. Tab. vel ulla noviore lege, vel jure Prætorio, vel denique ex *Nov. 118.* hereditas defuncti fisco defertur; & omnium minime ex causa confiscationis: Cum enim omnis heres defuncti, etiam ab intestato, ex defuncti voluntate tacita succedat, quia is testamento non abstulit, contra *l. 8. S. 2. ff. de Jur. Cod. fiscus ex delicto heredis vel defuncti, & ex causa poenali succedit; atque non habita ulla ratione voluntatis defuncti.*

IX.

Neque in omnibus his quæstionibus & DD. controversiis vel scrupulus relinquatur observariis iis quæ jam dicta sunt. Etenim fiscus omnium maxime jure dominii succedit, cum ex causis pœnalibus reo condemnato, per sententiam bona ad fiscum devoluta fuerunt; sed semper detracto ære alieno *sup. §. 1. & 3.* Verum in justa hujus æris alieni definitione latet differentia, ut mox patebit.

X.

Bonis scil. vacantibus primum non debentur legata & fidei commissa: *l. 9. ff. de testament. tut. l. 14. C. de fidei comm. l. 181. ff. de Reg. Jur. l. 1. fin. de Inj. rupt. &c.* at publicatis bonis omnino debentur. *l. 96. §. 1. ff. de Legat. 1. l. 14. ff. de Jur. Fisci.* Priore enim casu nulla sunt legata, testamento destituta, & cum nemo ex eo heres est à quo præstanda illa sunt. *d. l. 9. d. l. 14. Carpz. Jurispr. forens. part. 3. Const. 2. Definit. 21.* nisi defunctus fidei fisci quoque commisit, *l. 114. §. 1. ff. de legat. 1. l. 3. §. 4. de Jure Fisci.* Posteriore vero, delictum heredis, ex quo fiscus vindicat, ipsi soli nocet, non legatariis &c. quo respectu proinde legata æs alienum sunt. *arg. l. 22. C. de Pœn. &c.* Atque hæc differentia usu recepta est: *Julius Clarus d. §. fin. Quæst. 78. n. 29.* & ita ex omnibus causis, si legata quoque corrumpuntur, non debentur; si servantur, instar æris alieni sunt, quod è bonis detrahitur. *vid. Dissert. Perillustris Dn. Cocceji de Bonis vacantibus anno 1683. Heidelbergæ habitæ §. 47. & seqq.*

§. XI.

Quid vero obtineat si ex delicto defuncti confiscata sint bona, obscurum non est. Si enim eo vivo sententia lata sit nihil inde legatorum &c. nomine debetur, cum tempore mortis non amplius ea in bonis fuerint. *arg. l. 73. princ. ff. ad Leg. Falcid.*

XII.

* (9) *

XII.

Si vero post publicationem noviter bona rite quaesita sint, valent quae defunctus de iis disposuerat; nec cedunt fisco, modo civis manserit: proscriptus enim vel deportatus, etsi acquirere deinde possit, cum quae juris gentium sunt, retineat, *l. 15. ff. de Interdet. reb. l. 22. §. 5. mand.* attamen heredem in iis habere nequit *l. 2. C. de bon. proferit.* quia hereditas auctoritate juris Civilis defertur: Sed nec vivus actionibus nisi utilibus agere potest *d. l. 22. §. 5.*

XIII.

Quod si ante sententiam mortuus fuerit, regulariter quidem illa in heredem ferri nequit, nisi in vivum lata & appellatione suspensa sit; *l. fin. C. Sireus vel acc. mortuus fuerit,* vel nisi ipso jure ex facto defuncti bona commissa & fisco quaesita fuerint. *l. 14. ff. de Public. & Vectig.* & nec tum legatorum nomine quicquam debetur: quia vivo reo jam in bonis ejus esse desisse videtur, *d. l. fin. d. l. 14.*

XIV.

Sunt autem & alii effectus, qui ex eo discrimine bonorum & hereditatis sequuntur, & imprimis IV. accuratè decidi inde potest quaestio agitativissima in foro: An legitima hodie sit bonorum an hereditatis portio? Quam paribus fere suffragiis in utramque partem disceptant. *Fachin. lib. 12. contr. 4. & c.* sed frustra. Etenim, si liberi in legitima instituti sint, dubium non est, esse portionem hereditatis, cum verissimi heredes sint, nec alio quam hereditatio titulo capiant. Et sic hactenus recte rejicitur communis sententia, apud *Fachin. d. l.* Verum, cum hodieque in legitimam computentur legata, fidei commissa, alique rituli singulares, *l. 29. l. 30. §. 2. l. 35. §. 2. C. de Inoff. test. Donell.*

nell. 19. Comm. 4. eoque fieri possit, ut tota legitima ex legatis similibusve causis singularibus capiatur, quæ æs alienum non continent, certum est, tum esse portionem bonorum *Bach. ad Trent. l. vol. 1. Disp. 13. tb. 12. lit. C.* Neque vero requiritur, ut liberi instituti sint in legitima, sed sufficit, nominatos saltem esse heredes, etsi certis eos rebus contentos esse oporteat; *per. Nov. 118. cap. 5. in prin.* quo casu loco legatariorum sunt. *l. 13. C. de Her. instit.*

XV.

Equidem putant alii, nihil effectu interesse, ut *Wifsenb. part. 1. disp. 17. §. 9.* alii parum, ut *Bachov. d. tb. 12. lit. C.* Quod non videtur. Etsi enim eadem legitimæ quantitas maneat, eaque nec augeatur nec minuatur sive portio hereditatis sit, sive bonorum, aliis tamen rebus haut leviter differunt. Nam priore casu ipsi liberi onus æris alieni pro rata subeunt; altero reliqui heredes soli. Unde si defunctus reliquerit *tria millia* bonorum, & *tantundem* æris alieni; unicusque ei filius sit, de cuius legitima quaritur, hic, si ea titulo singulari ipsi relicta, & ideo portio bonorum est, *mille* capit absque ullo onere, & tota moles æris alieni incumbit reliquis heredibus solis: Si vero portio hereditatis, & in illa institutus sit, *duo millia* capit, sed *mille* æris alieni sunt, de quo ipse respondet. litesque suscipit: Priore igitur casu uti omnes litium molestiæ, ita omnia damna vel commoda penes solos heredes sunt; altero utraque pro triente penes filium.

XVI.

Id vero magni satis momenti est, cum & lites sint molestissimæ, & æs alienum sæpe latens emergat. Cui & alius effectus affinis est. Quod, cum portio bonorum est, filii actiones directas instituere non possint, nisi excessione here-

* (11) *

heredis; Sed cum est portio hereditatis, possint, *l. s. C. de Hered. Act. Sc.*

XVII.

Præterea, cum portio bonorum est, si unus heredum deficiat, portio solis coheredibus accrescet; non filio, qui pro legatario est. *d. l. 13. C. de Her. inst.* jus enim hoc accrescendi non est inter heredes & legatarios, sed inter coheredes solos. *l. un. §. 10. C. de Caduc. toll. arg. d. l. 13.* Secus igitur, cum portio hereditatis est.

XVIII.

Sed & ratione periculi differentia memorabilis est: etenim, cum portio bonorum est, nihil officit filio, si post mortem defuncti decreverit hereditas; sed periculum illud heredis est. *l. 30. princ. l. 15. §. 3. in fin. l. 73. princ. ff. Ad l. Falc. §. pzn. eod. tit.* At si portio hereditatis est, eadem ejus & coheredum crescendi ac decrescendi, seu augmen-
ti & detrimenti, ratio est.

XIX.

Denique V. hinc exponitur discrimen inter eum, cui portio bonorum, & eum cui portio hereditatis legatur; quo casu etiam quantitas legati variat. *l. 8. §. fin. l. 9. ff. de Legat. 2.* Etenim, si mille sint in bonis, & 800. æris alieni, adeoque tota massa 1800, Titius, cui legatus est bonorum semis, consequitur saltem 500, quæ sunt semis bonorum, deducto quippe ære alieno, quod solus heres solvit. Quodsi vero legatus sit Titio semis hereditatis, consequitur 900. quæ sunt semis totius hereditatis, à cujus appellatione non segregatur æs alienum: quod tamen & hoc casu heres de sua parte solvit, non legatarius; quia æs alienum heredem sequitur, non legatarium. *l. 1. C. licet. per. l. fin. de Hered. Act. l. 2. C. d. Her. vend. l. 26. C. de Pact.* Hic legatarius di-

citius *partiarium*, & legatum *partitio*. §. 5. de *Fideic. hered.* Heres igitur in solidum, ultimo hoc casu ex tota hac massa 1800. non amplius vi testamenti retinuit, quam 100; præter id quod ex *L. Falcidia* supplere potuit.

XX.

Unde patet, quæ causa fuerit stipulationum earum, quæ inter heredem & legatarium *partiarium*, & ad ejus exemplum inter heredem & *fidei commissarium*, communi civium usu introductæ fuerant; scil. quia heredes, cum in eos solos reclinaret rota moles æris alieni, sæpe latentis, agrè pro tanto onere & modico lucro admittebant hereditatem; Quæ res legatarios qui nec actiones ex legato instituire sine cessione poterant, ad mutuas stipulationes adigit *d. S. 5. §. 7. in princ. de fideic. her.*

Alii plures afferri possent, sed ex his iudicium de reliquis facile fiet.

CAPUT II.

De Variis bonorum distinctionibus.

SUMMARIA.

1. Bona sunt publica, vel privata: illa principatus vel Principis. 2. Bona civitatum, et si proprie publica non sint, jura tamen publicorum habent, quæ recensentur. 3. Alia ad huc jura civitatum. 4. An crimen peculatus in iis committatur.	5. De reliquo eorum jure remiss. 6. Bona publica sunt vel ecclesiastica vel secularia; Et quo sensu, quæ divini juris sunt, privata intelligi queant. 7. Bona sunt vel allodialia vel feudalia: ubi refellitur putidus error eorum, qui Comitatus, quin Et Ducatus in du- bio

<p>bio putant praesumi esse al-
diales, non feudales, §. 8. &
seq.</p> <p>8. Idem specialiter de Comitatu.</p> <p>9. Rationes allegantur.</p> <p>10. Causa erroris à confusione
questionum.</p> | <p>11. Cur pauci Comitatus non re-
cognoscantur.</p> <p>12. Bona olim vel Quiritaria,
vel bonitaria: unde?</p> <p>13. Differentia eorum.</p> <p>14. Cur plane sublata.</p> <p>15. Aliæ divisiones remiss.</p> |
|---|---|

I.

HAs, cum sint nimis prolixa, nec hujus instituti, quasi per indicem percuremus. Sunt igitur primum bona vel publica vel privata. Publica sunt vel Principatus vel Principis: illa ærarii, hæc fisci vocabulo comprehendi solent: l. 2. §. 4. ff. Nequid. in loc. publ. quæ tamen sensim promiscue accepta sunt. l. 4. §. 20. ff. de Fideic. lib. Jure gentium, bona publica, iisque inhærentia Jura Regalia, sunt in patrimonio Principatus; reditus proventusque eorum cum imperio ad fiscum Principis pertinent. l. 17. pr. & §. 1. ff. de Verb. sign. Vid. Jur. publ. prud. Rer. illustris Dn. Præs. cap. 9. §. 14. & seqq. dub. tit. 1. §. 10.

II.

Bona civitatum alii potestati subjectarum, respectu summæ quidem potestatis privata sunt: l. 15. l. 16. ff. de Verb. sig. quia publica non sunt nisi quæ populi Romani sunt, ac veluti in ejus patrimonio. de l. 15. l. 14. princ. ff. de Adq. rer. dom. & quasi populi seu populi dicuntur: Civitas autem, populo subjecta, non est ipse populus. At ratione suorum civium, & quæ his competunt, bonorum, pro publicis habentur. l. 15. l. 17. princ. ff. de Verb. sign. Unde & ipsarum negotia publica sunt: l. 74. ff. de Procurat. & res extra commercium; l. 34. §. 1. ff. de Contrab. emt. nec usu- capi

capi possunt: *l. 9. ff. de Usucap. nec alia præscriptione excluduntur* quam quibus & publicæ res: quæ olim erat *100. annorum. l. 23. C. de SS. Eccles.* Sed & vectigalia aliaque jura publica habent; *l. fin. C. Loc. Cond. & ista consensu principis pro re nata imponere, l. 1. 1. & tot. tit. C. Vect. nov.* eaque locare possunt. *d. l. fin. in fin.* Unde & eorum conductores publicani dicuntur, & continentur sub edicto *de Publican. & vectigalibus. l. 13. §. 1. ff. de Publican. & vect.* uti & loca civitatum sub interdicto, *Ne quid in loco publico fiat. l. 2. §. 2. ff. Nequid. in loc. publ.*

III.

Sed & ærarium & Syndicum instar reip. habent civitates. *l. 1. §. 1. ff. Quod cuj. un. nom. eademque beneficia, v. g. minorum, aliaque Reip. jura iis quoq; applicantur, & in dubio appellatione Reip. continentur. l. pen. & tot. lit. C. de Jur. Reip. l. 1. §. 2. ff. de censib. l. 2. §. 6. 7. 8. l. 6. ff. de Adm. rer. ad Civ. pert.*

IV.

Et quanquam peculatus crimen & pœna, ad eos qui res civitatum subtrahunt, non pertinuerit; *l. 38. ff. de Furt.* tamen constitutionibus Imp. eo extensa est. *l. 4. ff. ad L. Jul. Pecul.*

V.

Quomodo autem administrandæ sint res civitatum, exponitur *tot. tit. ff. de Adm. rer. ad civ. pert. tot. tit. C. de Adm. rer. publ. & c.* Quibus solennibus vendendi eas potestas sit, *in l. fin. & tot. tit. C. de Vend. reb. civ.* de eorum muneribus honoribus & immunitatibus, *tot. tit. ff. de Mun. & bon. & seqq.* Et de reliquo eorum jure, parce in ff, latius in tribus ultimis liberis Codicis agitur: quo nos remittimus,

VI.

Bona publica porro sunt vel ecclesiastica vel secularia

laria; & illa quidem semper publica, nunquam privata. Quomodo autem & quando alienari possint, docent Canonistæ *ad tit. de Reb. eccl. non alien. & Dd. ad tit. C. de SS. eccl.* Reliqua jura sacra, etsi non sint humani, sed divini juris, & nullius in bonis, l. 1. princ. l. 6. §. 2. & seqq. ff. de *Rer. div.* ramen & illa vel publica vel privata sunt. Et recte ita dicuntur: l. 9. §. 1. f. *Ad. l. Jul. pec. S. Thesaurus 39. de Rer. div. junct. l. 3. §. pen. ff. de Jur. Fisc.* quia juris ipsis proprii usus, nimirum ipse usus facer, v. g. ad cultum divinum seu ad sepulturam, vel publicus est, vel ad privatos pertinet. Ita privatorum quoque sacra fuere, cum jure communi, d. l. 9. §. 1. & usu Romanorum civium, qui Lararia sua habuere: ut in exemplo Alexandri Severi, qui duplex Lararium habuit, alterum sanctius, in quo Deos; alterum sequius, in quo Heroes coluit: *Lamprid. in Alex. Sev. cap. 29. & cap. 31.* tum ipso jure divino in exemplo Michæ relato *Judic. 17.* denique in Pace Osnabrug. *art. 5. §. 31. & seqq.* ubi prospicitur privatis quoque qui exercitium sacrorum habuere anno 1624. Atque ita sepulcra sunt alia publica, alia privata; & hæc vel hereditaria vel familiaria, l. 1. l. 6. ff. de *Relig. scil.* quoad jus sepeliendi & inferendi mortuos, non quoad usus seculares & profanos; & ita hæc jura privata, at non in bonis privatorum fuere.

VII.

Alia porro bona sunt alodialia, alia feudalìa. Ubi vera quidem regula est: Res in dubio præsumi esse alodiales, non feudales. Verum, idem statuere de Comitibus, quin & de Ducatibus, ut faciunt *Reinc. lib. 1. class. 4. cap. 16. n. 40. Sixtin. de Regal. lib. 1. cap. 4. n. 63.* tam ab omni ratione, & a sano judicio alienum est quam quod maxime. Etenim nullus unquam in Imperio fuit vel esse potu-

potuit Ducatus allodialis; sed omnes Ducatus & principatus ab omni memoria fuere Feuda regalia, nec nisi in Feudum ab Imperio recognosci potuere, nec ullum allegari exemplum in contrarium. Ut adeo tam ridiculum sit, Ducatum præsumi allodiale, quam corvum præsumi album cum perpetua lex Imperii semper fuerit, ut principatus Imperii non nisi jure feudi tenerentur, & Principes omnes vexillo investirentur. *Spec. Sued. lib. 1. art. 31. §. 1. & art. 32. §. 2. Spec. Sax. lib. 3. art. 58. §. 2.*

VIII.

Eademque est Comitatum natura originaria & indoles regularis. Et licet exempla quædam afferantur Comitatum alodialium, non minus tamen ridiculum est, ideo Comitatus generaliter præsumi esse allodiales, contra genuinam suam indolem ac naturam.

IX.

Sane enim, uti Dux definitur qui de Ducatu, ita Comes, qui de Comitatu investitus est. 2. F. 10. Et quid vulgatius, quam principatus & Comitatus esse illa feuda, quæ Regalia, & Majora, *Fahnen-Lehen* / appellantur, 2. F. 55. §. 1. & 1. F. 13. in fin. & ubique feuda dicuntur. 1. F. 7. princ. 13. in fin. 14. princ. 2. F. 55. §. 1. ibi: *aliud autem Feudum* &c. Quin fuere illi omnium Vasallorum Principes, & ideo Capitanei dicti sunt 1. F. 1. princ. 1. F. 7. pr. Imo hæ sunt dignitates illæ Imperii, quæ in ordines, seu, ut Jura Germanica loquuntur, in clypeos feudales distinctæ sunt. 2. F. 10. *Spec. Sued. lib. 2. cap. 1. §. 1. Spec. Sax. lib. 1. art. 3. §. 2.* Ut à communi sensu quoque remotissimum sit, præsumptione rerum naturam tollere, & aliam præsumere rei naturam quam est.

X. Est

Est autem putidi hujus erroris causa, quod confundant quaestiones, nec vim earum sedulo exquirant. Etenim non quaeri debet de ipso Comitatu, sed quaestio agitata fuit de dominiis singulorum quae sunt in Comitatu feudali, utrum in dubio pro feudo an pro allodio habenda? Ita enim inferebant in Gallia Advocati Regii; Hoc est in territorio Regis: Ergo est Regis. Contra hos disputat *Cardin. Mantic. de Tacit. convent. lib. 23. cap. 6. n. 16. & seqq.* & probat, illa praesumi allodia respectu domini, non vero respectu Jurisdictionis, nedum respectu ipsius Comitatus. *d. cap. 6. n. 18. & seqq.* Quod & planius exponit *d. lib. 23. cap. 4. n. 4. & similiter Lud. Possb. de Manuten. dec. 294. n. 7. & seqq.*

XI.

Causa vero, cur pauci quidam Comitatus non recognoscantur hodie in feudum, varia esse possunt. In quibus vero recognitio remissa est, saltem tacite, *Feuda solis, Sonnen-Lehen/* dici solent. de quibus *Dn. Praef. in Hypomn. feud. tit. 3. §. 47. 48. 49.*

XII.

Vetus quoque distinctio bonorum est, qua aliorum dominium fuit ex jure Quiritario; aliorum, ex bonitario. Quam differentiam induxit praerogativa populi Victoris, scil. Romani, praevictis seu provincialibus. Solus enim populus Romanus seu Quiritium bona sua pleno domini jure possidebat; populum autem devictorum bona jure belli & gentium cessere in dominium Populi Romani, qui ea victis & in provinciae formam reductis non restituit pleno & optimo, sed quodam quasi fiduciario jure, ita ut omnis quidem fruendi potestas, & *χρησις* esset penes Pro-

vinciales, quod dominium bonitarium dicebatur; sed directum quasi dominium, seu Quiritarium penes, populum Romanum. *Ulp. fragm. Inst. tit. 19. Tot. tit. C. de Nud. Jur. Quirit.* Quod tamen vix aliam vim habuit quam eminentiæ & autoritatis; cum domini effectus fuerit penes bonitarios: *Ulp. tit. 19. §. pen.* uti hodie accidit in dominio utili. Simili ferè ratione aliæ res Mancipi fuere, aliæ nec Mancipi; quæ non potuerunt pleno jure acquiri, ut non tantum prædia provincialia, sed & feræ bestię &c. *Ulp. tit. 19. §. 1.*

XIII.

Differebant 1. Quod Provincialium prædia erant ferè stipendiaria vel tributaria, secus ac Italica. *§. 40. de Rer. div.* quoniam restituebantur ipsis à populo Romano prædia, non pure sed sub lege Tributi vel stipendii; quod proinde cessat in Italicis. 2. Res provincialium non poterant Mancipiari, id est, pleno jure transferri, sed tantum bonitario, ita ut Quiritarium maneret populi. Unde prædia eorum res nec Mancipi fuere & bonitaria, at jus quasi directum populi Romani. *Ulp. d. tit. 19. §. 2. de Testam. ord.* 3. Cives Romani usucapione & in jure cessione acquirere potuerunt res Mancipi & nec Mancipi. *Ulp. de tit. 19. §. 8. & 9.* Traditione vero, quæ juris gentium est, & præscriptione longi temporis, omnes acquirere dominium poterant, sed salvo jure Quiritium; quod penes vendentem si habuit, mansit. *d. §. 40. de Rer. div. tot. tit. C. de Usuc. transf. tot. tit. C. de Nud. Jur. Quir.*

XIV.

Hæc omnia cum essent argumenta summæ potestatis & directi domini populi, Imp. sensim & tandem, Justinianus omnia hujus differentiæ vestigia delevit. *tot. tit. C. de Nud. Jur. Quir. tot. tit. C. de Usuc. transf.*

XV.

Sunt quoque bona quædam corporalia vel incorporalia; item mobilia vel immobilia, de quibus *vid. Hipomn. Inst. tit. de Reb. incorp.*

CAPUT III.

De Bonis Paternis & Maternis.

SUMMARIA.

1. Questio de hac distinctione, & de quibus casibus agitari soleat, proponitur. 2. Jure Saxonico quidem rejecta est; ubi tamen creditur jure communi obtinere. 3. Demonstratur pluribus rationibus, eam distinctionem jure non obtinere, nec unquam obtinuisse, §. 4. & seqq. usque ad §. 14. 14. Eam esse communiorem & receptiorem sententiam; Jure quoque Sax. probatam. 15. Et statutis Hamburgensibus; ubi de successione liberorum in Materna & Paterna. 16. Evolvuntur textus oppositi. 17. Et quid ad eos vulgo respondeatur. 18. Quam illæ Responsiones fluxæ & ænerves sint. 19. Respondetur primum in genere. 20. Specialiter demonstratur	plenisime, ex textu in l. 13. C. de leg. her. id non probari, sed contrarium. §. 21. & seqq. usque §. 29. Ubi notatur l. Illo jure adhuc durasse differentiam inter legitimos & cognatos; sed ex horum ordine quosdam traductos in ordinem legitimorum. 21. Patrem ante a jure peculii seu potestatis omnia filiorum bona occupasse; uti emancipatorum, Jure Patronatus. 22. Primum excepta inde esse bona materni generis, & deinde lucra nuptialia, Et in his solis constituisse tum hereditatem liberorum. 23. Quo ordine in his successerint heredes. 24. Additam in d. l. 13. tertiam speciem bonorum in quibus liberi heredem habere poterunt; scil. bona emancipatorum.

- * (20) *
25. Quo ordine in bis successum. 26. Et 27. In d. l. 13. non distinguuntur inter paterna & materna, sed inter hæc, & reliqua bona emancipati. Et quantopere ille textus distet à Nov. 118. 28. Demonstratur, quam tota causa & ratio d. l. 13. mutata	& abrogata sit per Nov. 118. 29. Pariter respondetur ad l. 4. C. de sec. nupt. 30. Et ad Nov. 84. cap. 1. 31. Item ad l. 3. C. de Bon. que lib. 32. Et ad §. 1. Per quas pers. 33. Notatur sententia Carpz.

I.

Hujus inprimis distinctionis causa suscepta est hæc disputatio. Illam enim divisionem, etsi cum maxima litium expediendarum difficultate conjuncta sit, probat Bartolus in *Auth. Itaque C. Comm. de Success.* eumque mordicus tuentur Dd. in successione ab intestato, contra Baldum, in *Auth. defuncto. C. Ad Sc. Terryll.* Occurrit autem quæstio in pluribus casibus. 1. Quoties parentes ex parte patris & matris simul liberis succedunt. 2. Quando cum iis concurrunt defuncti fratres & sorores germani. 3. Quando Germani cum avis maternis concurrunt. 4. Quando consanguinei & uterini una succedunt. Omnes enim hæc species in controversiam deductæ sunt à Dd. & in omnibus, excepta tertia, distinguuntur bona debere decidit *Hart. Pist. obs. 51. per tot.* Alii variant.

II.

Etsi vero Sereniss. Elector Saxonie omnem hanc distinctionem rejecerit & in territorio suo aboleverit, *part. 3. Const. Elect. 14.* illi tamen JCri, quorum consilio edita est

est dicta constitutio, in ea asseruerunt, iure communi distinctionem istam obtinere, & hinc extra Saxoniam ita respondent. Quod pace Eorum, & salva omnium sententia, veritatis studio, examinabimus.

III.

Præcipue nituntur l. 13. §. 1. C. de legit. her. l. 4. C. de sec. nupt. Nov. 84. cap. 1. l. 3. C. de Bon. qua lib. Verum nec inde illud probare, nec obtinere eam divisionem in ulla specie, persuasi sumus. Etenim I. cum sublata veteri successionis ab intestato ratione, quæ nimium scrupulosa & implicita videbatur, novam succedendi formam constituerit *Justin. in Nov. 118.* & plane constat, in ea nullum penitus hujus distinctionis vestigium esse, & ne quidem paternorum & maternorum bonorum ullam mentionem fieri, non potest illa obtinere: cum Justinianus *in pref. d. Nov. 118.* diserte testetur, *se voluisse omnes simul ab intestato cognationum successiones per istam legem, sc. Nov. 118. clara compendiosaque divisione disponere, & ideo prioribus legibus, pro hac causa positis vacantibus, de cetero ea NB. sola servari, quæ in d. Nov. constituit.* Rejicienda est igitur in successione ab intestato omnis paternorum & maternorum distinctio; cuius adeo nec umbra in *d. Nov.* extat, nec ex ea ullatenus doceri potest, extra illam vero nec debet.

IV.

II. Quia quos Imp. ad successionem defuncti *in d. Nov.* vocat, eos heredes ejus ab intestato facit. Heres autem succedit omnino in omne jus defuncti quod ejus tempore mortis fuit. l. 62. ff. de Reg. Jur. l. 24. ff. de Verb. sign. l. 3. §. 2. ff. de Bon. Poss. Cum igitur omnia bona paterna & materna, defuncti fuerint, quæ tempore mortis habuit, certum est, heredes sine ulla distinctione succedere in

omnia hæc bona paterna & materna, ejusdemque potestatis
jurisque esse, cujus defunctus fuit *l. 59. de Reg. jur.*

V.

III. Neque vero potest ex eo, quod jure extinctum
jam est, jus inter heredes esse statui, nec effectus juris in-
telligi, ubi tota causa cessat. *l. 4. §. 6. ff. de Re jud. l. 4. §. fin.
ff. de Ad. emt.* Differentia vero paternorum & materno-
rum aditione confusa & plane extincta fuit, nec amplius
sunt paterna vel materna; sed omnia æqualiter fraterna,
seu liberorum bona. Nemo igitur heredum potest sibi
jus aliquod in paterna vel materna præ aliis arrogare,
cum talia amplius non sint, neque vel hic ex jure matris,
vel ille ex jure patris sibi aliquid vindicare, quod nullum
fuit.

VI.

IV. Quin, cum non succedatur patri vel matri, sed
filio vel fratri, non quæritur quid patris vel matris, sed
quid filii vel fratris fuerit: Non magis, quam si defunctus
emisset à patre vel matre; aut acquisivisset ab extraneis.
Nam ea bona, quæ à patre vel matre acquisivit, æque sua
propria fecit extincta tota pristini domini causa vel qua-
litate, quam quæ extraneis comparavit. Ut proinde
omnis illa distinctio in prædictis casibus merum sit non ens.

VII.

V. Sed & pugnat illa distinctio manifestissime cum
d. Nov. 18. cap. 2. ubi de ipsis parentibus utriusque gene-
ris statuitur, ut inter paternos & maternos *ex æquo here-
ditas dividatur.* Ergo non attento, utrum amplius sit in
paternis, an in maternis. Et sequitur porro: *Ut medietatem
quidem accipiant omnes à Patre ascendentes, quantuncumq;
fuerint; medietatem vero reliquam à matre ascendentes quantuncumq;*

cung, eos inveniri contigerit. Non ergo illi paterna, hi materna; sed utrique medietatem omnium capiunt. Quod si igitur ne ipsi quidem Parentes Paterni vel Materni quando liberis succedunt, distinctionem bonorum facere possunt, à quibus tamen illa bona profecta sunt & distinctio hæc nata est, nedum cum alii, scilicet collaterales, liberis succedunt.

VIII.

Atque hoc expresse quoque additur in *d. Nov. 118. cap. 2. vers. si vero.* in casu quo fratres & sorores Germani una cum ascendentibus concurrunt; quod *dividenda sit inter eos hereditas secundum personarum numerum, ut et ascendentium & fratrum singuli æqualem habeant portionem &c.* Nihil ergo evidentius est, quam omnium promiscue bonorum æquales portiones fieri, non autem paterna & materna separari.

IX.

In priore igitur specie, cum ascendentes utriusque lateris soli sunt, semisses totius hereditatis omniumque defuncti bonorum fiunt, & alter paterno generi, alter materno tribuitur: In posteriore vero casu, tota hereditas, omniaque defuncti fratris bona in partes viriles & æquales dividuntur. Quod ideo factum, ne unquam Parentes ditionis essent conditionis quam collaterales; uti fieret, si plures essent parentes quam fratres; adeoque fratris, vel unius fratrum portio major quam unius Parentum. Hoc igitur casu partes viriles fiunt totius hereditatis & omnium bonorum; neutro autem aliis paterna aliis materna cedunt.

X.

Nec quicquam frigidius aut ineptius ac refutatione indignius est, quam quod dicitur, loqui Imperatorem de casu, quando nulla sunt bona paterna vel materna. Hoc vero est hariolum, non interpretem agere; neque immorandum

randum tam crude & pro libidine conficta, nec ullo momento probata assertioni. Cui præterea reclamant omnes jam allata rationes.

XI.

VI. Et sane, si in personis fratrum & sororum distinctio illa bonorum tenenda est, nulla causa sufficiens allegari potest, cur non idem in infinitum extendendum sit; cum illa distinctio jam non minus confusa atque oblitterata sit in fratrum personis, quam in remotissimis cognatis: & tam in momento, quo liberis quaesita sunt, desierunt esse paterna vel materna, quam cum longissime post cognati succedunt.

XII.

VII. Sed & alia sequerentur absurda si paternis paterna materna maternis concessa essent. Nam, si filius non haberet nisi materna, avia vel proavia materna excluderet ipsum Patrem: nec Paterni concurrerent cum Maternis, si bona paterna, vel alia quam materna, non essent. Item uterinus excluderet consanguineum & concurreret cum Germanis & cum eorum liberis. Et contra, si tantum essent paterna. Quæ omnia pugnant cum *d. Nov. 118. cap. 2. § 3.*

XIII.

Et cum IIX. expresse dispositum sit in *d. cap. 2.* ut proximiores preferantur remotioribus, in prædicto casu remotiores excluderent proximiores, ipsumque parentem. Quæ omnia si conferantur cum verbis luculentis, & perspicuo sensu *d. Nov. 118.* longissimè à vero recedunt.

XIV.

Nec sibi constant, qui hoc casu aliud esse volunt, nec distinctionem admittunt, nisi cum utrinque pari gradu

gradu concurrunt. *Tbesaur. dec. 27. n. 4.* Quasi vero in arbitrio cujusque sit, legibus fines quos lubet ponere, & veluti cereum nasum in omnes formas ducere; nullo judicio, nulla ratione, nullo jure, contra manifestum legis tenorem, & ipsius rationis evidentiam.

XIV.

Atque hæc sententia communior ac receptior est. Et licet multi olim Bartolum secuti sint, plures tamen Baldum, *Vid. Tiraq. du Raitrait lignag. §. 14. n. 12. 13.* ubi ab utraque parte plurimos pro more allegat. Nec Carpz. *part. 3. consl. 14. def. 2.* & Hartman. *Pist. d. Obs. 51.* defugiunt facile auctoritatem assertionis, constitutioni Electorali insertæ, quanquam verba ejus non sunt dispositiva sed mere narrativa, quæ non obligant. Verum extra Electoratum JCu, etiam Saxonici, frequentius distinctionem rejiciunt. *Ant. Fab. C. lib. 6. tit. 33. def. 2. Fachin. lib. 6. quest. 4. & 5. Forster. de Success. ab imt. lib. 7. cap. 2. n. 13. Bach, vol. 2. Diss. 16. th. 5. lit. C. Hunn. Var. Res. lib. 3. tract. 1. Quest. 31. Dn. Struv. Exerc. 38. th. 27. Addit. Sim. Pistor. ad Hart. Pist. d. Obs. 51. lit. a. b. c. ubi lit. b. ait, lege Regia Bartoli sententiam in Hispania explosam esse. quomodo rejecta est ipso jure Saxonico Electorali, part. 3. Consl. 14.*

XV.

Sed & statutis inclytæ civitatis Hamburgensis memorata distinctio bonorum nullibi attenditur; sed omnes indistincte in bona ejus, cujus heredes sunt, succedunt. *Stat. Hamb. part. 3. tit. 3. art. 12. 13. 14. 15. 16.* Equidem in personis liberorum merito distinguuntur paterna & materna, etiam jure communi; cum revera distinctæ sint hereditates, in quas succedunt, alia patris, alia matris. In quo quædam disparitas est; Mater enim ad secunda vota

D

tran-

transiens, ante deductionem in domum tenetur omnia sua bona cum liberis dividere, iisque beſſem relinquere, vel, ſi non niſi filium vel filiam habeat, ſemiſſem : *d. tit. 3. art. 6.* cum à parte patris, aliam uxorem ducturi, ſufficiat ſi intra 4. ſeptimanas ante concubitum liberis ſatiſfaciat, & vel bona materna ipsis reddat, ſalva ſucceſſione virili in bona patris, vel edito omnium bonorum inventatio jurato, trientem liberis prioris matrimonii, aut, ſi unus ſit, ſemiſſem tribuat; *d. tit. 3. art. 4.* utrobique quibusdam reſervatis, quæ latius exponuntur *d. art. 4. & 6.* Verum de eo hic non quæritur, ſed de caſibus, quibus bona paterna & materna ſemel jam aditione confuſa, ad alios devolvuntur.

XVI.

Ita ergo abunde demonſtrata ſententiæ veritate, ſuperest ut reſolvantur dubia antea allata. Illa vero haud levia videntur, nec Patroni hujus ſententiæ ſcrupulum omnem eis exemiſſe; quod firmavit adverſantium caſtra. Primum igitur obſtat maxime *l. 13. §. Ideoque. C. de leg. her.* ubi filio emancipato mortuo, qui reliquit patrem & fratres, hi ſuccedunt in proprietatem, exceptis bonis maternis, in quæ ex eadem matre nati ſoli ſuccedunt. Cui congruere videtur, *l. 4. C. de ſecund. nupt.* Et *Nov. 84. c. 1.* bona materna diſtinguuntur à reliquis, & conſanguinei inde excluduntur. *d. Nov. 84. cap. 1.* Deinde objicitur *l. 3. C. de Bon. que lib.* ubi itidem excipiuntur bona à matre vel à materna linea proſecta, ibi: *ſi autem idem nepos ſuperſtitibus tam patre quam avo paterno diem ſuum ſine liberis obierit, eorum dominium, que ad ipſum ex matre, vel ab ejus linea pervenerunt, non ad avum ſed ad patrem ejus perveniant.*

XVII.

Ad hæc varie respondent: Fachinæus ait. *in d. l. 13.* non agi de uterinis, sed germanis. Hunnius, agi de successione collateralium. Bachovius, de casu patris superstitis, eaque specie evidentiore esse distinctionem bonorum &c. Denique in his textibus jus vetus contineri, & esse alios casus.

XVIII.

Verum ne quid dissimulerur, hæc responsiones neque objectis textibus, neque reliquo juri convenire, neque difficultates sustulisse videntur. Nec sufficere poterit, alium casum esse, nisi & idonea differentie ratio afferri possit. Et sane casus *d. l. 13.* non videbatur esse absimilis. Neque tam his responsionibus convulsa est sententia adversaria, quam fluxa earum varietate magis suffulta, alteraque suspecta reddita. Diligentius igitur eximendi sunt scrupuli.

XIX.

Et primum quidem in genere responderi potest, ex iis, quæ tradita sunt *sup. S. 3. ex præfat. Nov. 118.* quod ea edita Iustinianus jura vetera successione tollere, omnemque ab intestato succedendi formam nova ista constitutione definire ac comprehendere voluerit. Ut adeo non amplius jura successione ex antiquis legibus demonstrari possint, nisi & novæ huic legi conveniant.

XX.

Caterum, ne quid dubii aut difficultatis reliquum sit, plenius causam evolvemus. Notandum itaque est. Illo jure adhuc durasse differentiam inter cognatos & agnatos, seu legitimos: & hos illis omnino esse prælatos, etiam jure Prætorio, ex capite, unde legitimi: adeo ut sensim quidam ex ordine Cognatorum translati fuerint in ordi-

nem legitimorum, eò effectu, ut simul cum iis succederent, & cognatos alios excluderent jure legitimorum. Quomodo Anastasius liberis emancipatus concessit, ut jura legitimorum inter se, & cum iis, qui in potestate mansere, fratribus & sororibus, salva & integra retinerent, quoad tutelas & successiones, quasi emancipati non essent. *l. 11. C. de Legit. her. d. l. 13. §. 1. l. 15. §. 1. C. eod. tit.* Quod Justinianus ipsis etiam fratribus & sororibus uterinis, qui natura sua cognati saltim erant, permittere haud dubitavit. *d. l. 15. §. 2.*

XXI.

II. Patrem vel jure patriæ potestatis omnia filiorum f. bona, etiam castrensia occupasse, *l. 2. l. 9. ff. de Cast. pec.* qui proinde ab intestato heredem habere non poterant. Quemadmodum & emancipatorum bona jure quodam Patronatus Pater asseruit. *§. 1. in fin. de Bon. poss. §. fin. de Leg. agn. succ.* Atque ita pater avique paterni liberis successore; in potestate constitutis, jure domini; reliquis, jure quodam Patronatus.

XXII.

Ab hoc jure exempta primum sunt bona à matre vel à materno genere profecta, quæ Patribus non fuere acquisita, nisi quoad usumfructum, & in quibus liberi ipsi heredem habere potuerunt. *l. 1. §. 106. tit. C. de Bon. matern.* Quod deinde extensum fuit ad lucra nuptialia conjugum, qui in potestate Parentum adhuc erant, & ipsis similiter, non eorum patribus proprietate acquirebantur: unde & in iis habere heredem potuerunt. *l. 1. §. 4. seqq. C. de Bon. qua. lib.*

XXIII.

Igitur tum non fuit regulariter alia hereditas liberorum quam bona materna, & memorata lucra, cum reliqua pater

* (29) *

pater jure peculii occuparet. Unde tum quæsitum fuit, quos in illis bonis heredes habituri essent. Et ordo talis constitutus fuit, ut primum succederent ipsorum liberi: deinde fratres & sorores ex eodem matrimonio, unde illa bona profecta sunt, nati: tertio fratres & sorores ex alio matrimonio nati; & denique, si horum nulli superessent, tum demum patri acquirerentur. *l. 4. C. de Bon. qua lib. C. fin. C. Comm. de success.*

XXIV.

Hinc jam alia dubia suborta sunt, & in primis in *d. l. 13.* si filius emancipatus mortuus sit vivo patre, utrum ejus bona patri acquiri deberent, *juxta §. 21. sup.* an hereditario jure ad fratres pervenire. Et constituit Imp. hæc quoque bona ad exemplum maternorum & lucrorum nuptialium eximenda esse ab acquisitione patris, ut in iis quoque filii heredes ab intestato habere possint. Unde terra hæc bonorum species facta est, in qua filii heredem habere poterant ab int. scil. (1) Materna. *d. l. 1. C. de Bon. mat.* (2) Lucra nuptialia *d. l. 1. C. de Bon. qua lib.* (3) Bona à filiis emancipatis vivo patre relicta *d. l. 13. C. de Legit. her.*

XXV.

Unde iterum quærebatur, in his bonis emancipati qui nam heredes esse deberent? Et conveniens fuit juribus tum editis, ut in his bonis proxime succederent fratres & sorores emancipati: quia his ab Anastasio jura legitimorum reservata fuere: *per §. 20.* & illi ergo excludere patrem in his quoque bonis. Cæterum in maternis bonis & lucris nuptialibus ordo succedendi jam ante definitus fuit, ut illi primum succederent, qui ex eodem matrimonio, unde bona illa & lucra pervenire, succederent, *per §. 23.* quem proinde ordinem intactum & salvum reliquit Imp. *in d. l. 13. in fin.*

D 3

XXVI.

Hinc vero jam omni luce evidentius est, textum *d. l. 13.* nihil officere, minimeque omnium ex ea probari, paterna paternis materna maternis dividenda esse. Non enim distinguitur ibi inter materna & paterna, sed inter materna & reliqua emancipati filii bona omnia, qui in illis jam antea habuit heredem. *per §. 23.* In his excluso patre qui antea ea acquirebat, eos permisit esse heredes, qui & alias defuncto proximi & legitimi essent, scil. fratres & sorores. *per §. 20.*

XXVII.

Sed nec reliqua ista bona emancipati soli paterno lateri quaesita sunt, sed omnibus fratribus & sororibus; & e contrario pater ipse avique paterni exclusi. *d. l. 13. §. 1. & 2.* Quin nec materna solis maternis concessa; sed primum, iis qui eodem, tum deinde qui alio matrimonio nati *per §. 23.* Adeo ergo ex illa lege non apparet, paterna paternis, materna maternis dividi, ut potius omnia in contrarium pateant.

XXVIII.

Denique tota quoque causa *d. l. 13.* penitus mutata, atque inversa est *per Nov. 118.* & proinde nullum inde argumentum duci potest. Etenim tum pater avique paterni non succedebant jure heredis, sed jure domini vel patroni, quæ tota ratio abolita est *per Nov. 118.* post illam nunquam aliter quam ut heredes. In *d. l. 13.* Pater avique paterni exclusi sunt à fratribus omnibus: in *d. Nov. 118.* à nullo fratrum; sed contra cum germanis conjuncti, reliquis omnibus prælati sunt. In *d. l. 13.* distinctio adhuc fuit inter legitimorum & cognatorum ordines: illa vero *per d. N. 118. cap. 4.* universaliter sublata & in totum rejecta est. In *d. l. 13.* liberi nondum habebant proprium heredem, nisi

* (31) *

nisi in certis bonis, maternis & lucris nuptialibus; eaque regulariter sola eorum erant hereditas: atin *d. Nov. 118.* in omnibus bonis heredem habent. Unde non amplius distinguere potest inter materna, paterna, & alia; sed, perinde ut alii, heredem nunc habent universalem, qui in omnia æque jura succedit, uti alii heredes; cum olim non haberent nisi in certis rebus. Quæ ratio vel sola subruit intentionem adversantium. In *d. l. 13.* longe alius ordo succedendi inter fratres fuit, ac in *Nov. 118.* ut collatis textibus patet. Et certum proinde manifestissimumque est, ex *d. l. 13.* nihil afferri posse ad stabiliendam prædictam divisionem.

XXIX.

Reliquæ leges jam non obstant, sed consentiunt. Etenim prædictis consequens est, quod in *l. 4. C. de secund. nupt.* dicitur, liberos in bonis maternis & lucris nuptialibus heredes habere descendentes suos, nec ea acquiri Patri jure dominii ut reliqua bona.

XXX.

Ita & in *Nov. 84. cap. 1.* in cujus casu Pater jam mortuus fuit, Imperator provocat ad priores leges, & ex iis casum decedit; hoc saltem addito, quod quo ordine fratres & sorores in bonis maternis & lucris nuptialibus patre vivo ante succedebant, eodem & in reliquis bonis (in quibus liberi quippe sui juris, heredem omnino habent) succedere deberent. De divisione vero paternorum & maternorum inter paternam maternamque lineam ne verbum quidem.

XXXI.

Similiter in *l. 3. C. de bon. que lib.* nihil refertur de prædicta divisione, sed tantum dicitur, quod lucra nuptialia & bona materna non debeant jure peculii & potestatis a vo paterno acquiri per nepotes, sed his mortuis nullisque fra-

fratribus superstitibus, jure heredis ad patrem, non jure peculii ad avum, in cujus potestate pater est, pertinere, nisi quoad usum fructum. Quæ omnia prædictis accurate conveniunt. Atque ita effluit & evanescit vanissimum illud de distinctione bonorum commentum.

XXXII.

Id enim relatu indignum, & nimis ridiculum videtur, quod quidam ex §. 1. *Per quas pers. eniq. acq.* afferunt; *Quæ invidia est, quod ex patris occasione profectum est, hoc ad eum reverti?* Ita enim nec hodie liberi heredem in bonis à parentibus acquisitis habere possent, sed semper ascendentes in iis præferrentur descendentibus. Ratio scil. datur, cur peculium profectitium filiis non acquiratur. Quid hoc ad hereditatem eorum quæ filiis acquisita sunt.

XXXIII.

Quod autem Carpzovius *part. 3. const. 14. def. 7.* inquit: Distinctionem bonorum, etsi in successione abrogatam, in divisione hereditatis observandam esse, non juris necessarii aut perpetui, sed arbitrii judicis est; qui de eo pro re nata statuit, quod æquius meliusque est.

COROLLARIA.

- I. *Filius familias nec de Adventitiis extraordinariis testari potest.*
- II. *Filius familias à patre præterito, et si causa adjecta, omnia testamenti capita corruunt.*
- III. *Matris præteritio hodieque pro exheredatione est.*
- IV. *In testamento omnes sive testatoris sive heredis fratres, parentes masculi, nisi propter potestatem eadem cum alterutro persona videantur, legatarii quoque & fidei commissarii, etiam universales, testes adhiberi testamento possunt.*

31. de Spiritu,

H. S. Loebmaier.

32. Propositiones Practicas circa materiam probatis
nis, P. J. P. Werner. & H. J. Ordo.

33. de hominibus plebe adscriptis Lulæ Superioris
P. J. C. Schaefer. & J. P. Wendner.

34. de Jure Principis Evangelici circa Divor
tia, P. J. H. Bohmer, & J. F. Langer.

35. J. M. Langer Gründlicher Beweis, daß die Divortia
Eheverbindungen jure nature verboten seyn, in
Gottland, Böhmern,

36. J. F. Langers gegen Beweis wird J. Langer.

00 A 6360

ULB Halle
002 928 485 3

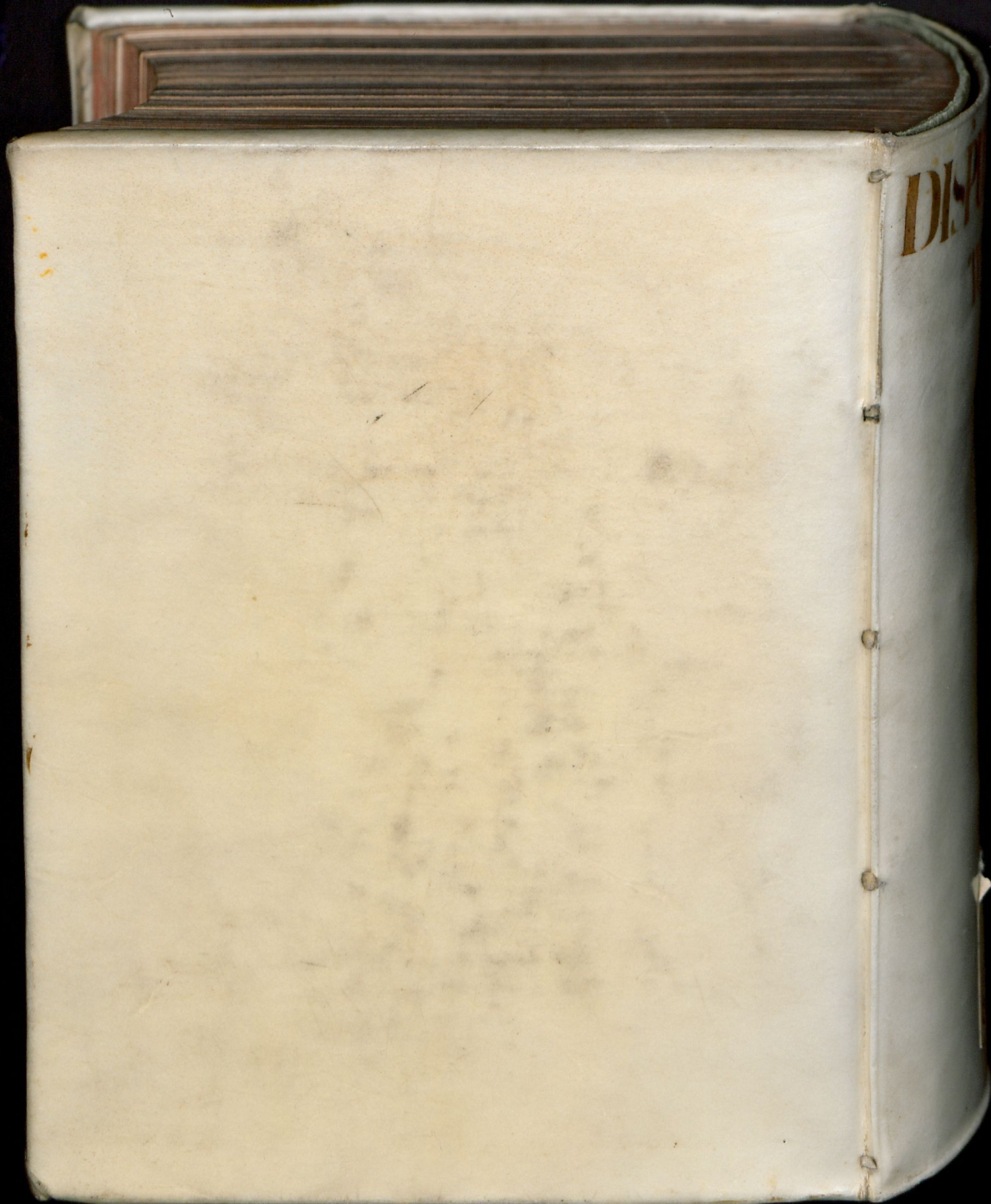

56.

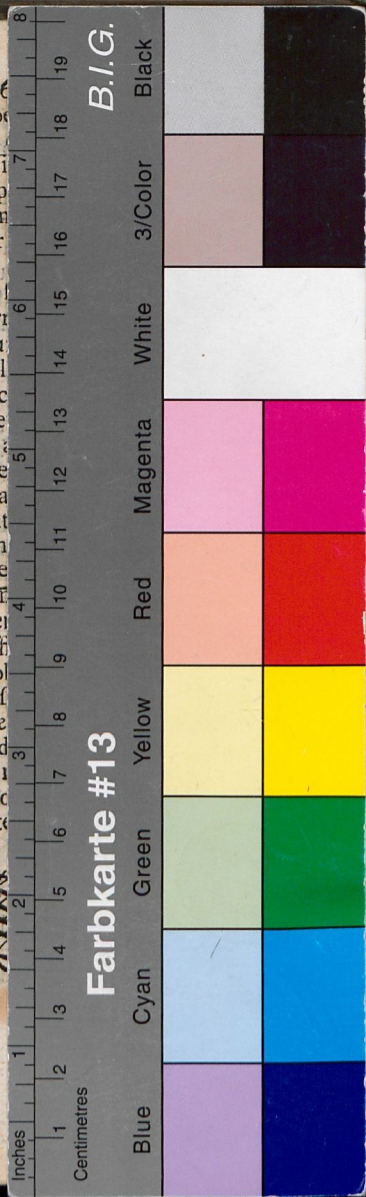
1017

Reber
VSD 17

De
DISTINCTIO-
NE BONORUM,

AD CONSTIT. ELECT. SAX. 14. PART. 3.

Quam

Divina favente Gratia,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSÆ ET ELECTORATUS BRAN-
DENBURGICI HÆREDE, ETC. ETC.

Ex Decreto & autoritate Magnifici Jctor. Ordinis
in Alma Viadrina,
PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

Jcto longe celeberrimo,
August. & Potentiss. Regis Borussiae Consiliario Intimo,
Facult. Juridicæ Ordin. & Antecessore Primario,
Dn. Fautore ac Studiorum suorum Promotore per omnem aetatem submissa
devotione colendo,

Pro summis in utroque Jure Honoribus ac Privilegiis Doctora-
libus ritè consequendis

Publico Examine & Censuræ placidæ

Ad d. Januar. Horis ante- & Pomeridianis An. 1708.
Ventilandam submittit

JACOBUS VOSS, Hamburgensis.

Francofurti ad Viadrum, Anno 1708.